

Somogy Megyei Múzeum
NA.2430/2005
Néprajzi adattár

Somogy Megyei Múzeum
NA.2430/2005
Néprajzi adattár

NYOMTÓ: FRECH FŐZSET - FRECH FŐZSETRE'
Gyűjtés ideje: 2005. ÁPRILIS

--	--	--	--

TART.: NAGYBERKI, KÖBBERKI ÉS VADASVERTI GYERMEKVÁJTEKON V.

11 lap

2 lap képpel

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

FORDÁZSI MŰVÉNY: NAGYBERKI

SZÁMUNKJÁZÓ: XXV ,

Kedves Jóska bácsi!

Elnézést a késői válaszáért, de nagyon összejött a munka.

Számolják fel a Fazekas Háziipari Szövetkezetet és több, mint fél ezer darab zsúrizett kerámiát mentettünk meg az utókornak, illetve a rengeteg fotót és dokumentációt, hogy a mesterség 53 évéről, a szövetkezet történetéről a múzeumban fennmaradjon mindaz, ami segíti a kutatókat ennek az időszaknak a hiteles megrajzolásában.

Sok a tennivaló, de ez így jó.

Köszönöm az anyagot és mellékelten küldöm a kért másolatokat.

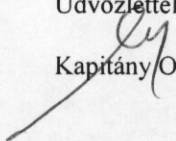
Jóska bácsi!

Pallósi Józsi bácsi anyaga mindenképpen előválogatást igényelne. Szívesen behoznám az egészet, de ennek rendezését szerintem Jóska bácsi nélkül nem tudnám elvégezni.

Nem tudom, hogyan lenne a legjobb?

Kaposvár, 2005. ápr. 18.

Üdvözlettel:

Kapitány Orsolya

Kedves Orsi!

Legutóbbi telefonbeszélgetésünkön azt mondtam, hogy egy kicsit kikapcsolódom a gyerekjátékokból, mégis... Fogadja szívesen a tizenhét játék leírását, és az Erzsike által még el nem felejtett balladát, valamint népi játékot. Ha öreg írógépem bírja, nemsokára a gyerekjátékok VI. részét is lekopogom...

Nemrég beszéltem a Pallósi Józsi bácsival. Beteg. Négy bordája eltörött: rosszulléte miatt leesett a székről. 80-81 éves. Ne vegye szentségtörésnek /és tapintatlanságnak/: kár lenne, ha rendetlen, valószínűleg értékes fénykép- és iratanyag illetéktelen kezébe kerülne. Halála után lánya és fia valószínűleg kacatként elégetné, néhány családi fénykép kivételével - Józsi bácsi mondta ezt, így. Moshol is, hivatalos helyen csak töredéke maradna meg /milyen tapintatosan fogalmaztam!/, csak Orsi tudja megmenteni.

Igaz, azt ígértem, hogy ezután nem kérek semmit, de munkám mégis kérésre kényszerít. Ha a következő két dolgozat fénymásolatát megküldené, mondja meg, hogy mivel tartozom. Gelencsér Sándor: Gyerekjátékok és mondókák, rigmusok /lelt.sz.: 671/, Gelencsér Sándor: Szilágyi István életrajza /lelt. sz.: 1306/. Szilágyi bácsit majdnem hatvan évig ismertem, kíváncsi vagyok, hogy vele kapcsolatosan mi maradt meg az emlékezetemben.

Ahogy a lehetőségem engedi, tovább dolgozom a könyvem javított és /nagyon/ bővített kéziratán, gyűjtöm a helytörténeti, köztük a néprajzi adatokat. Dolgozok egy nagyberki életrajzi lexikonon is, amely 150-160 olyan, Berkiben született vagy élt ember rövid életrajzát tartalmazza, akiknek szerepük volt, vagy van a falu életében: grófok, iparosok, bírók, tanácselnökök stb. Már 75-80 "át-szaladt" az írógépemem...

Szeretettel köszöntöm.

Nagyberki, 2005. március 15.

Józsa Bácsi

NAGYBERKI, KISBERKI ÉS VADASKERTI GYERMEKJÁTÉKOK V.

A most leirt játékokat mindhárom, szorosan egymáshoz tartozó faluban játszották különböző variánsokban, amelyeket a hely és a kor is befolyásolta. Csak Nagyberkiből ismerem a hátbadobást, a páros fogót és a rákjárást.

A játékosok korosztálya a 6-14 évesek közé tartozott. Természetesen nem voltak merev korhatárok, azért voltak olyan játékok, amelyeket elsősorban a legfiatalabbak játszottak /por dobálása, rákjárás stb/, az idősebbek játékaik közé tartozott az apacsozás, a sőtörés, szeretőzés. Az Adj király katonát! csak fiúk játszották, a sudarzásban is létszámfölényben voltak. Néhány játékban a lányok száma volt a meghatározó: ugrókötelezés, labdajátékok. A legtöbbet azonban a lányok és a fiúk együtt játszották.

A legtöbb játékot a gyerekek már nem játszik, nem ismerik /apacsozás, csúcs vagy berta, ároklitye stb/. A leirt labdajátékot, a hátba dobást, a páros fogót, a rákjárást még az 1970-es években és a '80-as évek első felében is játszották Nagyberkiben.

*

ADJ KIRÁLY KATONÁT! 10-14 éves fiúk játszották. Két azonos létszámú csapat 8-10 méterre feállt egymással szemben. A csapatok játékosai szorosan fogták egymás kezét. Az egyezés során megállapított kezdő sor vezetője /királya/ átkiáltott az ellenfélhez, annak királyához:

- Aggy király, katonát!
- Nem adok!
- Akkor szakitok!
- Szakics ha tucc!

A párbeszéd után a kezdő sorból az egyik játékos /lehetőleg a legerősebb/ nagy erővel nekiszaladt az ellenfél sorának, így akarta kettészakítani a sort. Ha sikerült, magával vitte a kettészakított láncból az egyik játékost. A szakító futás előtt természetesen kinézte magának a leggyengébb láncszemet, hogy könnyen és biztosan tudjon szakítani. Ha a szakítás sikerült, ismét a sikeres csapat tehetett kísérletet arra, hogy ismét szakítson. Ha nem sikerült, akkor vagy kiállt a játékból, vagy az ellenfél sorát gyarapította, az

nem biztos, hogy erősítette "áruló" lehetett: őnála a volt csapata könnyebben szakíthatott. A sikertelen szakítás után a második csapat szakított a már említett párbeszéd után. Az a csapat győzött, amelyik előbb tudta "elfogyasztani" az ellenfél csapatát.

APACSOZÁS. Természetesen akkor volt izgalmas a játék, minél többen játszották. Kiszámolták, leginkább kijelölték a hunyót /kumót/, aki falnak, fának, kerítésnek támasztotta fejét úgy, hogy az elbújókat ne láthassa, ennek ellenére igyekezett kilesni, hogy ki merre, hová bújt el, közben hangosan százig számolt, így adott időt a bújásra. Itt is lehetett egy kis kegyes csalás: gyorsan számolt, vagy a számolás fele körül már elhagyta a pontos sorrendet: ötösével, tizesével mondta^a számokat, hogy a többieknek kevesebb ideje legyen a bújásra, akik arra törekedtek, hogy alaposan elbújanak, és a lehető legközelebb a kumóhoz. A távolságnak jelentősége volt, ugyanis amikor a kumó keresésükre indult és meglátott valakit a rejtekhelyén, akkor a megtalált gyerek a kumóval versenyezve futott a kumás helyére, hogy tenyerét oda-csapva mondhassa: ipi-apacs, te vagy a kumó! Ha a kereső volt a gyorsabb, akkor a később érkező lett a kumó. Ebben az esetben az elbújó játékosok büntetlenül előjöhetnek rejtekhelyükről. Volt, aki máshová bújt, mert az új kumó már ismerte a helyüket. 8-12 éves fiúk, lányok apacsoztak együtt.

ÁROKLITYA. Több gyerek játszotta. Kijelölték a lityát, ő állt az árokba, a többiek körülötte ugráltak, szaladtak át az árkon, a litya pedig igyekezett megfogni valakit. Ha sikerült, a megfogott lett a litya. A gyerekek futkosás közben skandálták: ilyen litya mellett aludni is lehet. /Elmondta Kovács Csabáné/

BUJÓCSKA. Hasonló volt az apacsozáshoz, de itt a játékos igyekezett a lehető legtávolabbra bújni, hogy a kumó a lehetőleg későn találja meg, ugyanis itt nem kellett versenyt futni vele, csak annyit kellett mondani: Jóska, ott vagy a csutahatár mögött, látlak! A felismert, megtalált Jóska dunnyogva kibújt a csutahatár mögül - ő lett a kumó.

BOLTOSZÁS. 8-10 éves korunkban játszottuk általában ketten /egy lány és egy fiú/, ritkábban hárman, négyen. A boltos legtöbbször lány volt. Nyáron játszottuk már üres, tisztára takarított disznóólban, hűvös pajtában, házfal tövében, ahová árnyékot vetett egy fa.

A játékot - most már tudom - a felnőttek gyakorlatából ismertük. A "boltban" minden kapható volt, ami a környéken előfordult, megtalálható volt, ezért az árukészlet mindhárom faluban részben azonos, részben eltérő volt. Az áruknak "igazi" nevük volt, de megjelenítésükben csak "játékszerű": törött piros paprika /két piros tégladarabot egymáshoz dörzsölve nyertük a lisztfinomságu paprikát/, cukorka /útépítésből vagy -javításból megmaradt kavics/, gyöngy /a kavicsok között néha előfordult különböző színű csillogó darabok/, sárból készített pogácsa /a nagyobb darab volt a kenyér/, liszt, só /homok vagy útszéli finom por/, gyümölcsök /az udvarokban vagy a kertekben lévő fákról szereztük, sokszor éretlenek voltak/, tükör /eltörött, kidobott tükördarabok/. Természetesen a boltban több áru is volt, a környék "gazdagságától" függően. A vevő/k/ és a boltos közötti párbeszédnek több variánsa volt, ami a játékos életkorától és a felnőttektől hallottaktól függött.

A vevő kopogott a láthatalan ajtón /fal melléke/, vagy a valóban meglévő /disznóól, pajta/:

- Jónapot - belépett és köszönt.

- Jónapot - mondta a boltos. - Mi teccik? /Változatok: mit kér, mit parancsol/

Vevő:

- Ezt és ezt, ennyit /megnevezte az árut és a mennyiséget/.

Boltos:

- Tessék /ha kimérte és átadta az árut/. Ha nem volt: - Nincs.

Kérjen mást.

Ekkor a vevő mást kért, vagy kiment a boltból, és rövid várakozás után visszament, kezdődött a párbeszéd előlről. A fizetőeszköz, a pénz majdnem mindig falevél volt. Minél nagyobb volt a levél, annál többet ért.

Mindhárom faluban játszották, legutóbb az 1950-es évek első felében.

CSUCS VAGY BERTA. Karácsonyi játék volt. Ketten játszották. Az egyik játékos a kezébe vett egy szem diót /a dió a karácsonyfáról és a fa alól soha nem hiányzott/, majd mindkét kezét háta mögé dűgve egyik markából a másikba cserélgette a diót - ha egyáltalán cserélte, mert ez nem volt kötelező -, utána mindkét kezét maga előtt keresztbe téve kérdezte partnerét: - Csúcs vagy berta? - Játékosár- sa az egyik ökölbe szoritott kézre ütött, és mondta: -Csúcs. Vagy azt, hogy berta. Ha a ráütött kézre azt mondta, hogy csúcs, és az

összeszorított ökölben a dió hegyesebbik vége volt felül, akkor elnyerte a diót, ha nem, ő adott játékosársának egy szemet a sajátjából. A berta esetében a dió alsó, szélesebbik fele volt felül. Korhatár nem volt: mindenki játszhatott, aki értette a játékot, és volt diója. Lányok és fiúk együtt játszották, néha egy-egy felnőtt is "benevezett".

HÁTBA DOBÁS. Minél többen játszották, annál érdekesebb volt a játék. Választottak egy cicát, aki kezében a labdával kergette a gyerekeket, de a labdával csak a hátukat dobhatta meg. Két változatban játszották. Az egyik: akit eltalált a cica a labdával, az le-guggolt. A cica addig kergette a gyerekeket, amíg mindenki le nem guggolt, ekkor új cicát választottak. A másik változat szerint ha eltalált valakit, az lett a cica. /Elmondta: Kovács Csabáné/

KOMÁMASSZONY HOL AZ OLLÓ? Ezt a játékot elsősorban a nagyberki kastélyparkban játszották, hatan-nyolcan. Eggyel kevesebb fát jelöltek ki, mint amennyien játszottak. Minden fához odaállt egy gyerek. Akinek nem jutott fa, az járt az "olló" után: odament az egyik gyerekekhez és megkérdezte: - Komámasszony /komámuram/, hol az olló? A megkérdezett a legtávolabbi fához /játékoshoz/ küldte, hogy őná-la van, például a Panni komámasszonynál. Az olló kereső elindult a Panni komámasszonyhoz, közben a többiek^{nek} helyet /fát/ kellett változtatni, a kereső pedig igyekezett valamelyik fához odaállni. Ha sikerült neki, akkor az járt az olló után, az kereste, akinek nem jutott fa.

LABDAJÁTÉK. Általában lányok játszották, néha fiúk is, többen. Az egyik gyerek elkezdte a játékot: falhoz dobta a labdát, a következő sorrendben, nehézségi fokozattal fogta meg a visszapattanót.

Első félkéz - jobb kézzel a falhoz dobta a labdát, majd a visszapattanót egy kézzel elkapta.

Második félkéz - bal kézzel a falhoz dobta a labdát, majd egy kézzel elkapta.

Kétkezes - a két kézzel falhoz dobott visszapattanó labdát két kézzel kapta el.

Pofozás - ujjhegygel pofozta a falhoz a labdát *folyamatosan.*

Gombolyítás - falhoz dobta a labdát, utána olyan mozdulatokat tett mintha gombolyitana, ezután kaphatta el a labdát.

- Két kereszt - a dobás után a játékos keresztbe tette a mellén a kezét, csak ezután kaphatta el a labdát.
- Vaskapocs - két kezének ujjait összefonta dobás után, a visszapattanót két kézzel kaphatta el.
- Kötényes - a kézzel falhoz dobott labdát a derekára kötött köténnel kapta el, majd kézrintés nélkül a kötényéből kellett visszadobni a falhoz. /Természetesen a fiúk ezt a fokozatot kihagyták./
- Elöl-hátúl - a játékos a labdát a jobb kezében tartva háta mögé lendítette a kezét és a bal karja mellett dobta a labdát a falhoz, melyet két kézzel kapott el. Ugyanezt bal kézzel is megcsinálta.

Fordulás - a dobás után a játékos gyorsan perdült egyet, így kapta el a visszapattanó labdát.

Játék közben sakndálták a fokozatok megnevezését: első félkéz, második félkéz stb. Ha valaki leejtette a labdát, vagy eltévesztette a sorrendet, akkor egy másik játékos került a helyére, aki újra kezdte a játékot. Ha ismét a korábban tévesztő került sorra, onnan folytathatta a játékot, ahol korábban vétett.

A játékot Kovács Csabáné mondta el, ő az édesanyjától /Pető Istváné 1925-1996/ és nagynénjétől, özv. Frech Józsefnétől /1924-1999/ tanulta.

PÁROS FO GÓ. Fiúk és lányok játszották együtt. Mindenki párt választott magának, majd kiválasztották a cicát, illetve azt a párt, aki kergette a többieket. A kergetők egymás kezét nem engedhették el, együtt kellett futniuk. Amelyik párost elkapta a cica-páros, azok lettek a cicák. /Elmondta Kovács Csabáné/

POR DOBÁLÁSA. Általában ketten, hárman játszották lányok, fiúk, vagy együtt. Nyáron, nagy melegben a kocsiuúton langyos, nagy por volt. A kezükkel összekotortak annyi port, amennyi a markukban elfért, majd magasra dobták, minél magasabbra, annál messzebbre vitte el a levegő mozgása. Ha sikerült nagyon magasra dobni a porcsomót, akkor átszaladtak alatta. A szülők nem örültek ennek a játéknak mert - különösen a lányok hosszú haja - tele lett porral, ugyanis nem mindig sikerült "büntetlenül" elszaladni a porfelhő alatt, ha igen, akkor is hullott a hajukra. /Elmondta: Kovács Csabáné/

RÁKJÁRÁS. Több gyerek játszott, fiúk és lányok vegyesen, elsősorban a nagyberki futballpályán. Választottak egy cicát, aki kezében labdával szaladgált közöttük. Ezt megelőzően a gyerekek leültek a gyepre, két kezükkel hátul megtámasztották magukat, két lábukat térdben meghajlították és a rákot utánozva kézen-lábon járkáltak. A cica igyekezett a lábuk alá vagy közé bedogni, gurítani a labdát, akinél ez sikerült, az lett a cica. /Elmondta: Kovács Csabáné/

SÓTÖRÉS. Két, hasonló magasságú és súlyú gyerek /lehetett két fiú vagy két lány, illetve "vegyespáros"/ egymással háttal álltak, terpeszben, két kezüket karban összefűzték. Az egyik előrehajolva a másikat a házára emelte, majd a felemeltből lett az emelő, közben azt mondta, hogy sót török, vagy: töröm a sót. Igaz, hogy a gyerekek játéka volt, de néha a felnőttek is törték a sót: így ropogtatták, egyengették fájós derekukat.

SUDARAZÁS. A 8-10 éves gyerekek egymás kezét fogva láncot alkottak, majd futni kezdtek vagy egyenesen, vagy cikk-cakkban. Amikor elérték a legnagyobb sebességet, akkor a sor elején lévő hirtelen megállt, megrántotta a sort vagy jobbra, vagy balra, ennek következtében a játékosok kimozdultak a futás irányából, különösen a sor vége, a sudár lódult nagyot, sokszor felbukfenceztek, elestek. Lányok és fiúk együtt sudaraztak.

SZERETŐZÉS. Magyar kártyával játszották hárman, négyen általában fiúk és lányok vegyesen. A kártyákat színükkel lefelé kör alakra lerakták, "elterítették". Aki kezdte a játékot, az a tőle jobbra ülőtől megkérdezte: szereted-e, szereted-e az XY-t? Lánynak fiút mondtak, fiúnak természetesen lány nevét. Ő húzott egy lapot és a kör közepére tette. A kártyák színének jelentése volt. Piros: szeretem, tiszta szívből, igazán; zöld: levelet kapok tőle; makk: csókot kapok tőle; tök: nem szeretem, utálok. A 12-14 évesek kedvenc játéka volt. Természetesen annak a lánynak vagy fiúnak a nevét mondták elsősorban, akiről úgy tudták, hogy a játszótársuk "szeretője". /Elmondta: Kovács Csabáné/

UGRÓKÖTELEZÉS. Egyedül is lehetett ugrálni a kötéllel, de izgalmasabb volt, ha egyszerre többen játszottak. Egy kb 1,5 m hosszú kötéllel már lehetett egyedül vagy ketten ugrálni, de ha többen ját-

szottak, hosszabb kötél kellett. Ha többen játszottak, akkor két gyerek meglendítette, majd folyamatosan körbe-körbe hajtotta a kötelet. Közben egy, kettő vagy három gyerek beugrott és folyamatosan ugrált, nehogy a kötél a lábába akadjon. Ugráltak egy lábon, két lábon, vagy váltott lábakkal. Ha valaki elvétette, másik állt a helyére. Hogy ki következzen, erre találták ki azt, hogy a gyerekek nevét skandálták ugrálás közben: Panni, Kati, Teri, Jóska, Feri stb. Akinek a nevével tévesztett az ugráló, az állt be a helyére.

/Elmondta: Kovács Csabáné/

ZALOGOSDI. Minél többen játszották, annál izgalmasabb volt. Egy gyerek vezette, irányította a játékot, a többiek -hasonlóan a játékvezetőhöz - az asztal körül ültek, két ujjukkal felváltva a vers ütemére ^{ütögettek} az asztal szélét: Dolgozzatok legények,

holnap lesz a vásár,
kifizetlek benneteket,
ha eljön a szép nyár.

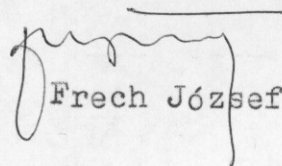
Repül a, repül a - sasmadár.

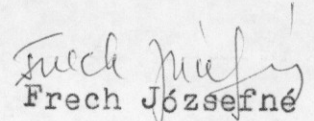
A játékvezető mindig feltartja a kezét magasra, de a többieknek csak akkor kell feltartani, ha valóban röpül az a valami. Aki feltartja a kezét akkor is, ha a mondott élőlény vagy tárgy nem röpül, az zálogot ad. Aki nem tartja fel a kezét, pedig például a sas röpül, az is zálogot ad. A játékvezető igyekszik becsapni a társaságot hasonló hangzású szavakkal. Például: kánya - kályha, gólya - gálya, fecske - kecske stb. Amikor összegyűlt egy csomó zálog, akkor a tulajdonosoknak ki kellett váltani a saját zálogjukat. Letakarták a zálogokat, majd az egyik játékos benyúl a takaró alá, és kezébe vesz egy zálogot úgy, hogy senki ne lássa, és megkérdezi: mit érdemel az a bűnös, akinek a zálogja a kezemben van? A játékvezető szabja ki a büntetést: ugráljon egy lábon, kukorékoljon stb.

/Elmondta: Kovács Csabáné/

Nagyberki, 2005. március

--

Frech József

Frech Józsefné

Adatközlő:

1. Kovács Csabáné /1960 - /, 7255 Nagyberki, Fő u. 50.

Németlukafán laktunk az 1950-es években, de Almamellékre jártam iskolába. Az iskolai ünnepeket mindig nagy érdeklődés kísérette, melyet a kultúrházban rendeztek, és részt^{vett} rajta nézőként a falu apraja-nagyja. Ilyen ünnepségre tanította meg nekünk, gyerekeknek egy fiatal tanító néni a következő népi játékot, amit természetesen többször is játszottunk.

KIHAJTOTTAM LUDJAIMAT

Szereplők: Mari, a libapásztor, a libuskák /4-6 gyerek/, a biró és a biró fia. Mindenki énekelte a szerepét.

Libák : Nedves a fű kicsi gazdánk
gá-gá, gá-gá-gá,
menjünk ki a zöld mezőre
gá-gá, gá-gá-gá.

Mari : Kihajtottam lúdjaimat
zép zöld pázsitra,
arra jött a biró fia,
meghajigálta.
Ne hajigáld biró fia
hamvas gúnárom,
mert elmegyek az apámdhoz,
elpanaszolom.

Libák : Lement a Nap kicsi gazdánk
gá-gá, gá-gá-gá,
menjünk haza édes gazdánk,
gá-gá, gá-gá-gá.

Mari : Adjon Istne, biró uram
kendnek jó napot.

Biró : Tenéked is Mari lányom,
néked mi bajod?

Mari : Meghajigálta a fia
hamvas gúnárom.

Biró : Mit kérsz érte Mari lányom,
néked megadom.

Mari : A zúzáért, a májáért
két arany almát,
a táncoló két lábáért
két véka búzát.

Biró fia: Hát az a szép gimbes-gombos
kalárisos gúnár nyaka,
hát az mennyit ér?

Mari : Végy el engem biró fia,
nem kell semmi bér.

Libák : Nedves a fű kicsi gazdánk
gá-gá, gá-gá-gá,
menjünk ki a zöld mezőre
gá-gá, gá-gá-gá.

Mari és a biró fia együtt:
Kihajtjuk lúdjainkat
szép zöld pázsitra,
nem jön arra senki fia
nem hajigálja.

-.-

Édesanyám, Jelsasics Istvánné /1917-1996/ ha valamit dolgozott, általában énekelt is. Nagyon sok népdalt tudott, jó hangja volt. Télen stoppolás, kivarrás, kötés és foltozás közben is énekelt. Téli estéken, hogy spóroljon a petróleummal, a kályha középső karikáját elfordította, így a mennyezetre /plafonra/ verődő hangulatos világításnál mesélt, énekelt. Talán nyolc-tíz éves lehettem, amikor először hallottam tőle a Göndör Lidi balladáját, amit mástól soha nem hallottam pedig kukoricafosztáskor és -morzsoláskor sok mesét mondtak, sok nótát énekeltek. Sokszor hallottam tőle a balladát, így tanultam meg, és nem felejtettem el a mai napig sem.

GÖNDÖR LIDI BALLADÁJA

Maros partján halász kunyhó,
halász legény tanyája.
Göndör Lidi, a bús szívű,
a halász legény babája.
Kijár hozzá estelenként,
holdvilágos éjjelen,
kicsalja őt a Marosnak
partjára a szerelem.

Isten hozott gyönygvirágom,
lelkemnek szép angyala,

üdvösségem, boldogságom,
gyönyörű szép angyalom.
De hisz úgyis ég a lelkem,
lánggal dobog a szívem,
gyere hát az ölembe én
gyönyörű szép kedvesem.

Maros partján a viritó
kéknefelejcs harmatos.
Göndör Lidi szive, lelke
szerelemtől bánatos.
Azt suttogják a faluba
szeretője mást szeret,
Istenem ha igaz volna,
de az igaz nem lehet.

Búsan ballag Göndör Lidi,
eltakarja szégyenét.
Csóktól piros orcájára
rátapasztja két kezét.
Elhalványul Göndör Lidi
rózsapiros orcája,
hűtlen lett a csalfa szívű
halász legény hozzája.

Ajkcsábitó, hamis lekű,
esküszegő hűtelen.
Átkozott légy és kísérjen
téged átkom szüntelen.
Nehéz legyen feletted a
virágtalan sirhalom,
ne legyen a te számodra
fenn az égen irgalom.

Most te másnak örömkarján
éled itt a világod,
leszakítod és eldobod
a boldogtalan virágot.
És eldördül a leánynak
fényes, gyilkos pisztolya,
messze hallik Göndör Lidi
szivszakasztó sikolya.

Piros gyöngyszem pereg alá
a haldokló kebléből,
piros lesz a kéknefejelcs
a halász legény véréből.

-.-

Nagyberki, 2005. március

Frech Józsefné
Frech Józsefné